

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล

การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เป็นการกล่าวชี้แจงข้อเท็จจริง หลักการและเหตุผล ข้อสันนิษฐาน ข้อวินิจฉัย ข้อเสนอแนะ และการประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โอกาสที่เราจะแสดงความคิดเห็นจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อาจต้องพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมไทย การเรียนการศึกษา วัฒนธรรมในสังคม เป็นต้น

ดังนั้น การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู ควรพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนพูด และพูดอย่างมีเหตุผล เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่น เพราะในเรื่องเดียวกันแต่ละคนอาจมีมุมมองและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้

หลักการพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล

๑. กล่าวถึงความเดิม เหตุการณ์ หรือการกระทำของบุคคล
๒. ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในเรื่องดังกล่าว และผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น โดยยกตัวอย่าง ยกเหตุผล ข้ออ้างอิง ข้อโต้แย้งต่าง ๆ มาอ้างอิงคัดค้าน ถ้าสามารถใช้เหตุผลทางหลักวิชาประกอบจะทำให้น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น
๓. เสนอแนวปฏิบัติที่ดีกว่า เพื่อเป็นการสร้างสรรค์
๔. จบด้วยการกล่าวย้ำความคิด อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ฝากความหวัง การเรียกร้อง เชิญชวน

การมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดเป็นอย่างดี

การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู จะทำให้เราสรุปใจความของเรื่องได้ สามารถวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมทั้งได้รับรู้หรือข้อคิดที่นำไปเป็นประโยชน์จากเรื่องที่ดูหรือฟังนั้น

แนวทางการตั้งคำถามเชิงเหตุผลเพื่อประกอบการพูด

๑. สาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
๒. เรื่องนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
๓. ข้อเท็จจริงคืออะไร และข้อคิดเห็นคืออะไร
๔. มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
๕. ข้อคิดหรือความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์คืออะไร

ข้อคำนึงในการพูดแสดงความคิดเห็นมีดังนี้

๑. คิดให้ดีก่อนพูด
๒. มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดเป็นอย่างดี
๓. มีเหตุผลโดยยกตัวอย่างประกอบการพูดให้เห็นจริง
๔. เรียงลำดับการพูดให้ต่อเนื่อง ไม่พูดวกวน
๕. เนื้อหาที่จะพูดเป็นเชิงสร้างสรรค์
๖. หลีกเลี่ยงการพูดเรื่องส่วนตัวทั้งของตนเองและผู้อื่น

การใช้ภาษาในการพูดแสดงความคิดเห็น

๑. ใช้ถ้อยคำให้กะทัดรัดมีความหมายชัดเจน เรียงเนื้อความตามลำดับไม่สับสน
๒. ใช้ถ้อยคำภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะของการแสดงความคิดเห็น เช่น การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ ประกอบกับคำกริยาหรือกลุ่มคำกริยา ที่ระบุว่าเป็นการพูดแสดงความคิดเห็นเป็นต้นว่า ดิฉันเห็นว่า ผมคิดว่า ดิฉันเข้าใจว่า ผมใคร่ขอสรุปว่า ที่ประชุมมีมติว่า เราจึงขอเสนอแนะว่า หรือพวกเรามีความเห็นร่วมกันว่า
๓. ใช้ถ้อยคำหรือกลุ่มคำเพื่อบ่งชี้ให้เห็นว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นอันได้แก่คำว่า อาจ อาจจะ คง คงจะ น่า น่าจะ ทั้ง ควร เป็นต้น
๔. ใช้ถ้อยคำเชิงสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดผลด้านศีลธรรมจริยธรรม และคุณธรรมไม่ประชดประชัน ไม่พูดก้าวร้าวเสียดสี ไม่พูดแบบขวานผ่าซาก หรือมีเจตนาไม่ดี
๕. มีมารยาทในการพูด ไม่ใช้คำรุนแรง เช่น คำสบถ คำด่า คำหยาบ มีกิริยาวาจาที่สุภาพ น้ำเสียง นุ่มนวล และต้องรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ลักษณะของผู้พูดแสดงความคิดเห็นที่ดี

๑. เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี
๒. สนใจต่อปัญหา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
๓. เป็นผู้ที่มีเหตุผลสามารถใช้ดุลพินิจ หรือใช้ปัญญาพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วยความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ไม่ใช้อารมณ์ ไม่เดา ไม่คาดคะเน
๔. เป็นผู้มีความกล้าสามารถแสดงออกถึงความคิดที่มีอยู่ในตนเองให้ผู้อื่นทราบ